(٤١) نومر (٧) جمادی الاولی سنة ١٣٣٦ (طرابصبون) (٥) فیبرال سنة ١٩١٨

ترقی

* گازیت نی قیمتی *

بر ییللق عمنات آلتی آیلق ٣ منات بر سنه سی اکفیك آلتی آیلق گازیت ده اعلان ایتدرمك اوزره بولغان زاتنی باسدیرمغه سویگن کشی نی زاتی قبول ایتیله. اعلان نی هار سطر سوزی بر کرن باسغانغه ٢٥ کفیك آلینه. آز تیف باسدیرسه کیم ایتیله

خلقغه فایده لی مقاله لار کلسه گازیت گه یازیلاجاق. باسیلمای قالغان مقاله لار قاینار یلماس.

آدریس لیرمن آلیشدیرمغه سویگین لیر ٣٠ کفیك بیرسین. شولای بیرسه آدریس آلیشدیریلماس

گازیت گه یازیلماغه سویگن کشی گه بیزن آدرس شو:

Т.-Х.-Шура Д. О.
M. M. MABPABBY

شو جمعه ده بر هر خیس کون چیقاغان گازیت. شونو یوروتکن یولو: شریعت غه یاراشغان کویده خلقغه علم هنری، آلیش بیرشنی یاشاولوقنو یولللارین کورستماق. داونکی بوسون اوزکه فاچه لقلانی آراسندغی سیاسی ایشلنکی بوسون خبرلرین یازف خلقنی بیلیمن هنیرین آرتدیرماق.

عثمانلی پاچالیغی بولان یاراشولوق وقافقاز یا مسلمانلاری

به تروغراد داغی حکومت روسیه جمهوریتنی آتندان تورکیه، کرمانیا واولانی یولداشلاری بولان یاراغولوق (نوطا) لارین، شرطلارین، سویلای توره. وامّا مه که نلی مرکزغا آرقاتایاغان روسیه جمهوریتی هالی یوق. به تروغراد حکومتی یانغیز (ولیکا روس) ملتنی هاران سویله مه گه اختیارلی بولسه یرای. اوتون به ش ملیونلی (اوقراینا) خلقینی جمهوریتی قریم، تورکستان به لاروس، لار، قبله - گون توروش یاقداغی خلقلار وقافقاز ملت لری به تروغراد حکومتین گه رلی اه تمه ی. هالیگی ایشله نی توقتاشغان اورونلارینداان اقتاریپ قاراپ اوقراینا خلقینی آتیندان اولانی مرکزی حکومتی بولغان (رادا) مجلسی داواه ته گن، داواه تمه یگن (بی طرف) پاچالیقلاغا یاراشولوقنو (نوطا) کاغذلارین یببه رگن؛ اوزله نی ایشله رین یاخشی ومه که نلی اه تمه ك اوچون یاراشولوقنو شرطلارینداا بیلدیرمه گه اوز اختیارینداغی وکیل له رین یببه رکه ن. بیزن زاقافقازیا کامیساریاتی دا اوقراینا خلقینی جمهوریتینی توتغان یولونا اوشایغان یولنو توتغان تورکیه بولان (متارکه) بر آز زمان نی یاراشولوغون، به تروغراد حکومتینی تصدیقی بولمای تورروپ قورغان. زاقافقازیا کامیساریاتی تورکیه بولان متارکه شرطلارین اوز اختیاری بولان اه تگن. وامّا اوشرطلانی به تروغراد حکومتی گه رمانلار بولان (بیره ست لیتوفسکی) دیگه ن شهرده اه تگن متارکه نی شرطلارینا اوشامای. زاقافقازیا کامیساریاتی بیرنجی (خطوه) آباتآلیپ تورکیه بولان متارکه اه تسه ده اوقراینا جمهوریتی یببك اه کینجی آباتلار آلیپ تورکیه، گه رمانیا، اووستریا، وه نگه ریا، بولغاریا بولان مه که نلی یاراشولوقنو سوزله رینه باشلاماغا اورونماغان. زاقافقازیا خلقلارینی وباریدا مسلمانلار لارینی آلدیندا به له اوللو وبولماسا برده یاراماییغان بیر مسئله بار: ملت له نی آرسیندا اوز له نی اورنون، حقوقلارین اختیارلارین توقتاشدیرماق اوز ولایت وطن برده بولاغان، بورو له گه ن ایشله راوچون بز به تروغراد حکومتینه (تابع) بایلاولو بولماغانغا گوره اوحکومت باشغا پاچالیقلار بولان اه تگن وعده لار، شرطلارداا بز گه بورچ بولمای. بز گه داغی قایتیپ گه له جك تاریخی زمان لارده بیزن ملی ایشله ریزنی شرطلارین بز سویه گه ن حالده وبه ك به گوولو کویده توقتاشدیریپ آیتماغا بیلدیرمه گه کره کبیز. اوقراینالیلانی اولگوسونه اوشاتیپ (خارجی) باشغا پاچالیقلار بولانغی ایشله نی توقتاشدیرماقنی اوز اختیاری بز غا آلماغا، باشغا پاچالیق لار بولانغی ایشله ری بزنی یاراشدیرماغا گه ره کبیز. اه گر بو ایشنی اوللولوغون بیزهالی آنغلاماساق، بو ایشنی اه تمه گه تاریق بولاغان زماندا اوز وبوز نوتاووش اه شیتدیریپ بولماساق، بز اوز وبوز نه تاریخنی قوراغان کشیله ر بولمای بز بلکه اوزگه ملت له نی تاریخنی آرسیندا قالگشیله ر بولابز. اوزمان بیزن گه له جه گنی ده باشغالار: یات بولغان ملت له ر بزگه دوشمان سورامای، بزگه (ضرر) زاراللی بولاغان کورقورارلار. بز هالیکی روسیه (انقلاب آلیشینیوندان فایده لانماغا گه ره کبز. اوز وبوز ایشله ر بزگه اوز وبوز به سی بولوب، سویگن کویده یوروتمه گه روسیه نی شو (انقلاب آلیشینو بزگه اختیار به ره. حتی اه گر به روسیه پاچالیقدان آیریلماقنی اوشاتیپ شونو تیله سه کده شو انقلاب بزگه شو اختیار به رمه گه یاراماییده پ حساب بولا. بز مه که نلی کویده شو زاتنی توتوپ اویلاشماغا گه ره کبیز (حکومت) پاچالیق نه چیك قوروماغا گه ره شو توپ مسئله نی گه سیپ توقتاشدیرغان سونغ بز بیلمه گه گه ره کبیز: نه چیك سیاسی (اتحاد) بر لیکله رو نه چیك سیاسی اتفاقلار بیزن ملی مراد واوموتلار بزغا به تشدیریر باز زاتدان آلده بز گه بیزن طبیعی دین وقافقازدا شلار بیز بولغان زاقافقازیا مسلمانلاری بولان بر چه تورکیه واونی یولداشلاری بولغان مرکزی اوروپا پاچالیقلاری بولان یاراشولوقنو شرطلارین سویله مه گه باشلاماغا تییشلی

زاقافقازیاده یاشایغان باشغا خلقلارداشو
یولنو توتارده پ اه سیبزگه گه له ؛ گورینه گه ن
علامت لاردا بار . بیزین قورداشبن بولغان
گورجستان بو تاریخی گه ره کلیکنی انغلاغان
وشو یولدا اگره کلی بولاجاق ایشله نی اه تمه گرده
حاضرله نگه ن . انگلیز وفیرنك پاچالیقلار
اه سکی روسیه (چاریزم) پاچالیغی بولان برچه
یاراشیپ شو داونو باشلاماقنی سبب له رین
بز بیله بز : تورکیه نی بایلاماق اه دی !! . . . . .
بو هالیگی زمانلاردا اولار قصد اه ته ؛ اوزله نی
بو قارانغی ایشین باجارماغا یولداشلار
ایزله دی . اه لمه لیلر ، گورجیله ر اوزله گه
یولداش بولورده پ خیال واوموت اه ته له ر .
قافقاز داوودان برده قالمای بوزولوپ
تاپیپ باراغان روس عسکرینی اورنونا اه لمه لی
وگورجی ملت له ردن گوگولو عسکرلر جیپ
سالماغا قصد اه ته له ر . اه لمه لیله ر انگلیزله نی
چومارتلیقنی قولو بولان ! اه تیلگه ن آلداتاغان
تاتلی وعده لارینه تامشانیپ باری (سلاح)
ساووت توتوب بولاغان یاش اولان لارین
اوزله نی بایراقلارینی توبونه چاقیرالار . گورجی
ملت بو ایشده اه لمه لیلر ییمیك آلغاساماى ،
بز آز صبر لوق گورسته . بیزیت دین قاردا ش
لاریز بولغان تورکله نی قولوندان آلتی
ولایتی گوچ بولان (غصب) اه تیلیپ آلیپیپ
اه لمه لی پاچالیقنی قورولماغینا قصد اه تیلمه ك
ومعلوم بلانلارین بولدورماق اوچون تهزمان
دان بر ولی حرکت اه ته گه ن ظلم چو (روس چاریزم)
پاچالیغی باشلاب قان اوزه نله ر آقتیراغان
انگلیز وفیرنك پاچالیقلارینی بایلارینی (حرص)
سوتورلوغون قاندیراغان بوقوتسون داونو
داغیدا یورولوپ اوزاتیلماغینا بز مسلمانلار
بیرتده راضی بولماجاغیز هیچ تارتینماى
آچیق گوییده آیتماغا ، قیچغیرماغا بورچلو بز .
بز شمالی قافقاسیا مسلمانلارینی اه لمه لیله ر
حقنداغی تاووشونا جنوبی قافقاسیا مسلمانلاری
قوشولاجاغینا شك یوق حتی گورجیله رده
قوشولسا یاراى بر آز خمار بولوب تورا غان اه لی

خونشولار بیزین تاووشلاری اه شیتگه نده اه شله
ریت جیپ اه لمه لی مسئله سینی داو ، یاو بولان
بولدورماغا قصد اه تمه ی هالی بولاجاق یارا-
شولوقنو مجلسنده پاچالیقلاری آره سینده بولاغان
(دیپلوماتلق) داوسوز عقل لی سوزله ر ،
شرطلار کاغذلار بولان بولدورماغا قصد
اه تسه یاراى . قافقاسیاغا قولاق سالیپ
گوز قاراتیپ تورا غان پاچالیقلار بولماقلیغی
وقافقازیانی ایچینده گی ملت له ری یاشاولارینی
شرطلاری اه لمه لیله گه شو اه سگه ریلگه ن
یولنو توتماقنی بورج اه ته .
قافقاسیانی قورولماغینی مسئله سی قافقاز
ملت له رینی بر بری بولان یاراشماغی مسئله سی
بولا . یاراشولوقنو مجلسنده شو مسئله نی
اوزگه پاچالیقلاردا بك ته رگه ر .
قافقازیا تورکیه نی گون چیغش باقداغی ولایت
لارینا خونشو بولغان غاگوره داو اه ته گه ن اه کیده
تابون پاچالیقلار قافقازدا بولاغان ایشله گه
خانتاولوق اه تمه سله ر . قافقازیانی ایچنده
بولغان طبیعی الله بر گه ن بایلیقدان باشغا
(جغرافیا) یاغیندان اورنالماقلیغی وقافقازیانی
خونشوشو بولغان تورکیه دان (یاوروپا) نی
(آزیا) غا باراغان اوللوماشین یولو اوتمه کلیگی
تجارت ، ساودیگر حسابداننده قافقازیاغا
آرتیق ته رگولوگوزله نی باقدیراغانغاشك
یوق . قافقازیانی مسئله سی (صلح) یاراشولوق
مجلسنده سویله نه جك گه گوره بز جنوبی
قافقاسیا مسلمانلاری بولان برچه قافقازیانی
گوبوسو بولغان سونغ یاراشولوق مجلسنده
بیزین ده تاووشو بولماغاگه رك . شو
مجلس ده بیزین مرادلار تمام بولاغان حکملار
اه تیلمه ك اوچون بیزین تاووشنو یاراشولوقنو
مجلسینه اه شیتدیرمه گه گه ره کبز . شو زمان
بولغونچاغا داشو تاووش بز سویه گه ن قاعده ده بولماغا
تاریقلیقنی ، اوزاچیزده گی آره لغیزنی تیشلی کوریده اونقار
ماغا ، یاراشدیرماغا به ك حاجتلی بز ؛ شمایش
بز گه بر ده بولماسا یاراماییغان زاتدیر .

(دنیاده نیچك ایشلر بوله ؟)

خیلی زمان بوله گافکازده بوسون روسیه
ایچینده بوسون پوچته - تلگرافنی نظامی
بورولماق سببلی گرتی خبرلنی بیلمه گر
امال یوق . شوغار گوره گازیت لرده خا
تارقلی خبرلنی بیلماقدان محروم قالیف تو
بوساعت دنیاده کوف اولو ، بیك مهم ایشلر
بوله غانی بیلگیلی زات : بریاقدان اوروپا
گافکازده ، عراقده ، مصریده ، فلسطیر
داولار ؛ بردانی یاقدان روسیه نیده گیره
لنی یولداشلر نیده اراسینده مصلحتنی
حقیندان سوزلیر ، مجلسلر ؛ دغیده بریا
روسیه نیده روسیه نی آلدینغی یولداشلر
اراسی بوزولماغه تورماق حتی رومانیاله
بالشیویك لنیده اراسینده داو باشلاماق
آخرده روسیه نی ایچینده گی فتنه لر غالمغان
اوقراینالنی ، قازاق لنی ، ایدل بویداغی تا
لنی ، قریم تاتارلنی تورکستان نی بشره
لری زاگافکازنی ملت لری بالشیویك له
حکومتین قبول ایتمی هر یسی اوزلر حکومه
نی قولونه آلماق ؛ شولار باریسیده بیك م
اولوایشلر . امّا بز گه شولنی حقیندان میك
خبرلنی بیلمگه بیك قیین ؛ بز نه چاقی بیلم
سویسك ده بیلیفده بولماییز .
شو آرت زمان ده بولاغان مهم ایشلر در
بریسیده : حسین رؤف بیك دگن آبسیر
گاماندیرلگین ده بولغان آلتی مینك چاقی
تورك عسکر ایران نی «خانقین» ، «کلهر»
یرلرینه گیلماق . دغیده اون مینك چا
گشی آرتیندان موصلدن اولغم کومك گه گه
ده توره . ایران حکومت شوایشگه پروتست
ایتسه ده هلی تورکلر اوغار تولاق آتماس یم
گورونه . تورکیه حکومت شونو حقیندان
رسمی بر خبر چیغارماسه ده طهران ده غی
تورکله نی سفیری گازیت لنی مخبرلرینه آیتغا
سوزوندن آنغلانه : شوایشنی تورکلر او
مقصد اوچون ؛ بسرمانلیقنی برلشدیرماق
اوچون ایتیلگن «اتحاد اسلام» نی مقدمه سی
باشلاماقلیغی بولماق . تورکله نی سفیرینی
فکرسوزنده : هلی ، بسرمانلق برلشماق
تاریقلی . ایران حکومت شونو قبول ایتمه
اولغه تینغلامه جاق ؛ ایشنی یوروتجا
سفیرنی سوزوندن آنغلانه : تورکله
شو ایاق باسماقلیغی بك قطعی گوره
باسیلغان ایاق بولماقلیغی .

Дагестанский Филиал Академии наук СССР

(داغستانده)

(ملّی کامیتت ده)

۲ نجو ینوارده شورا ده تاروذنی دوم ده
غستانده ملّی کامیتت نی جیبینی مجلسی باش
بدی. مجلس ده کامیتت نی اعضالری (چلین
ی)، اولاردان باشقه آدم لاردا گیلگن ایدی،
میتت نی باشچیسی مجلس نی اچغان سونغ،
لس داغستانده. آقچه یاغیندان بولغان
رلیقنی ده شونو تاییرماغه یول لر، چاره
ر طلب ایتماق اچون جیبغانی، مجلس ده
ونو حقیندان سویلینه جاقنی بیان ایتدی،
سونغ باشقه باشقه آدم لار جیغف سویلدی،
ربیده آیتاغان زات: داغستان ده خزنه نی
نجم سی بیتماق سببلی بولغان تارلیقلار،
از زمان شولای قالسه داغستانغه گیله جاق
رلار؛ حتّی هلیه بك آز بولغان ازارخانه لانی
غاچ، دارمان، اشایغان زات بك چراسیز
اتنی سامه الماغه آقچه یوقلوقدان یافماغه
رشه جغین؛ شوکوبده میلیز یالغه اشامغه
ات آلماغه ده آقچاسیز قالماقدان قورقوبارنی
یان ایتدی. کامیتت نی باشی کامیتت نی جیلما
نی شونو اوچون بولماقنی بیان ایتگن سونغ
وزو شو آقچه نی تافماقغه شو یول لانی اویلاشغان
ان دف ایتدی: (۱) هالی بولغونچه
قاچه لیقغه بیریله گن خرجنی جیبف داغستان
نی خزنه سینه بیرماق. (۲) پاچه لیق تونغان
تاولنی، اغاچ لنی، قوتانلنی ساتیف گیلگین
آقچه نی شوکوبده خزنه غه آلماق. (۳) داغستان
دنگیز لرین اجاره غه بیرف گیلگن آقچه نی شو
کوبده خزنه غه برماق. (۴) آلیش بیرش
ایته گن گشی گه ساتو آلو ایتمگه کاغذ آلدیرف
شوندان گیلگن آقچه نی شوکوبده خزنه غه
بیرماق. (۵) داغستانده تونغان
بالق نی اوستونه خرج سالف گیلگن
آقچه نی شوکوبده خزنه غه آلماق. (۶)
آنجی ده گی تفیوف نو بدن فابریکین
آنجی شهر تونغان؛ شو خاص آنجی شهرغه
بولماغه یرامس بارده داغستانغه عام بولمغه
گیرك. شولای بولغانده شوندان بوسون
اوندان اوزگه سی بوسون اوستونه قول سالغان
فابریك لردن گیلگن زاتنی فابریك نی
بسینه بیرف قالغانین خزنه غه آلماق.
مجلس اویلاشغان سونغ شو ایشگه بیلگن
بن لیردن گیلگن آقچه نی خزنه غه آلماقنی
آریو گوردو؛ شولای حکم ده ایتدی:
ملّی کامیتت اویلاشتری ایسپالنیتلنی کامیت
دن طلب ایتمگه: شو ایشگه بیلگن بن لردن

گیلگن آقچه نی داغستان نی خزنه سینه آلف
داغستان نی خزنه سین ایتمگه چالشماغه
ایسپالنیتلنی کامیتت اوزلنی آراسیندان بش
کامیسیا آییرماغه. شو کامیسیاده هر زمان
شوغار چالشماغه. شونو حقیندان ایسپالنیتلنی
کامیتت گه تاریق بولاغان کومك نی ملّی کامیتت
ده ایتمگه.

(تورکلنی اسیرلری)

هلی شو گونلرده آنجی گه ۱۶۰ — ۱۷۰ اچاق
تورك اسیرلر گیلگن. شو اسیرلر شوره
غه اوزلنی بر وکیلن ییبرف گیلدی. وکیل
داغستان نی خلقیندان اوزلر تیلگن زاتنی
ملّی کامیتت نی ینوارنی ۳۰ نده بولغان مجلسیده
گیلف ملّی کامیتت گه بیلدیردی؛ شو اسیرلر
بولغان تیز دن برلی باکو نو یوروغونده غی
«نارکین» دگن اوتاوده (جزیره) اولاغه شوندا
خیلی تارلیقلانی، قیین لیقلانی ده گورسیتگن.
شو ارتت زمانده باکو نو بسرمان لاری اولاغه
اوزلیرا یتف بولاغان کومك نی، ایرکینلکنی
ایتمگه ده چالیشه بولغان. آخرده شو اسیرلنی
شوندان میندیرف آلف گیلگن. اوزلیر
شو اسیرلرده بنجك، کیم نی بویروغو بولان
آلف گیله گن نی بیلمه گن. هلی شولانی آنجی گه
توشورگن. آنجی دنده روسیه نی ایچینه ییبرمگه
توره. وکیل نی آیتوونده قراغنده: ۲۹ نجو
ینوارده آنجی ده غالمغار بولماغان بوسه
آنجی دن ییبرمگه اونغارف حاضر ایتف
بولغان. تورك اسیرلر هلی نیچکده قریبینه
یتشگین داغستان دغی بسرمان، دین قارداش
لرینداان آیریلف روسیه غه بارماغه بك
سوینمی. شولای بولغانده وکیل تیلی
داغستان نی خلقی خاصوقده اوستونده گی
آدم لار شو اسیرلنی روسیه نی ایچینه ییبرماق
دان گیری اورماغه تیز تدبیرلر ایتف اوزلنی
داغستانده قالدیرماغه طلب ایتسین دف.
مجلس اولار آیتاغان زاتنی حق گورف
اولانی طلبین قبول ایتدی. حریت توشگن
سونغده بزین دین قارداشلاریز عثمانلی
اسیرلگه ایتیله گن قیین لیقلانی حقیندان
گوف سوز ایتدی. آخرده ملّی کامیتت نی
مجلسی حکم ایتدی: آنجی ده گی «داونو
انقلابینی کامیته» تیندن شو اسیرلنی داغستان
ده قوتماقنی طلب ایتمگه؛ قوتمای روسیه
غه ییبرسه شو زاتنی داغستان نی خلقی
اوزلگه ایتیله گن دوشمانلیقدان گوره جاقنی،
شو زات سببلی داغستان نی خلقی نیده
سالدات لنده آراسینده فتنه توشماقغه

قورقوبارنی بارنی بیلدیرمگه. ملّی کامیتت
شونو حقیندان تیز تدبیرلر ایتماقنی مجلس
ده گی اوبلاستنوی کامیسارداان طلب ایتدی.
کامیسارده اوزو تیز تلگراف خانه غه بارف،
آنجی ده گی داونو — انقلابینی کامیته تیندن
شو زاتنی طلب ایتمگه سوز بیردی.

(جنگوتی ده بولغان ایش)

تو بین جنگوتیده یوز تنو خلقی ایکی آیریلف
ایکی سینیده آراسینده فتنه، اولماق اولتورز
ماق بولغاندف؛ شو فتنه نی باسیلتماغه
شوره دان جنگوتیگه اوبلاستنوی ایسپالنیتلنی
کامیتت نیده داغستان نی ملّی کامیته تینیده
آدم لری بارغان ایدی. شو آدم لر جنگوتی
دن قایتف گیلگن سونغ ۳۰ نجو ینوارده
بولغان ملّی کامیتت نی مجلسینده اولانی آراسیندان
ملّی کامیتت نی باشی دانیال آپاشوف شو
غالمغار نی حقیندان داکلاد (سوز) ایتدی.
غالمغار شو صورتده بولغان: جنگوتینی
خلقی ایکی تایفه، ایکی تابون بولف آیریلغان
بولغان. بر تایفه خرولو مفتی نجم الدین نی
یاغین توتاغان؛ بر داغی تایفه آنی یاغین
سوینمیگن. شو آرتده غی تابون نو آدم لری
آلده غی تابون نو آدم لریندان کوف دی.
نجم الدین نی یاغین سوینمیگن تایفه میلیز یا
لنی باشی «مم حاجی» دگن گشی بولغان.
۲۵ نجی ینوارده جمعه گون مم حاجی نی میلیز یا
لری جمعه غه گیله گینده برچه نظام ده ایتف،
توبك لری بولان گیلف مسجدنی ایچینده، توبك
لری بولان سدیرو بولف اولتورغان.
مم حاجی نی تایفه سینی جنگوتیله نی قاریسی
بولان آلده ده بر آز یوره گی توز بولماغان.
هلیده قادی، نجم الدین نی مهورو باسیلغان
بر کاغذنی اوخوغان. کاغذده: مم حاجی
میلیز یالنی اوستونده تورماغه یرامی؛ میلیز یا
لنی یانغیدان فلان گشی یازماغه گیرك دف
آیته بولغان. شو زات سببلی مما حاجی نی
تایفه سینی آراسینده شو زات غالمغار ظاهر
بولماغه باشلاغان. قادی بر تایفه خلق
اوزوندن راضی سیز لیگن آنغلاغان سونغ
قادی لگندن چیغف ساوبول ایتمگه دف
سویلی بولغان. سویلی گنده بر دن
ساوبولوغن مین قادی لیکدن چیقدم دف
آیتمای بر آز وعظ ایتمگه باشلاغان.
قادی وعظ ایته گنده مم حاجی نی میلیز یا
لری «شو بیزنی قاریز نوکل؛ شو نو
آنتیندان نمان قیلمغه ده یرامس! یوروگن
قیزغه! دف مسجدن قیلغه چیقغان.

بولاردن مسجددن قیرغه چیقغان سونغ مسجد
نی آلدینده توبك لنی تاووشوغالمغار بولغان
مسجدنی ایچینده‌گی خلق ده شو زمان قیرغه
چیقماغه قراسه ده توبك لنی تاریق سین
هواغه آتغان ؛ بر ده باشغه بولغان زات
یوق ، دف ایچینده نماز قیلف بیتگنچه قوزغت
توقتاتغان . قیرده بولغان آتیشماقده شولای
بولغان : نجم الدین یاغیه توتغان تایفه اولاردن
لنی بر لری ده جمعه غه گیله گینده توبك لر بولاردن
گلیف ، توبك لنی مسجدنی خونشوندن بیرونو
اویونده قویغان بولغان . مم حاجی نی میلیزیا
لری مسجددن قیرغه چیغف باره غانده
نجم الدین نی یاغین توتغان مسجدنی خونشو
سوندن توبك لرین قویغان آدم لرده مسجدنی
باشغه قاقوسوندان اوزلنی توبك لرینی یاغینه
بارغان بولغان . بو اولانلار توبك لرینده
آلف گیله کنده مم حاجی نی میلیزیا لرینی
آلدینه قارشی بولف غالمغار بولماغه
توره بولغان آراغه بر قاتونلار گیرف مسجدنی
نیریسنده غی تایماسخان نی آزبارینه گیبرگن
ولانی تایماسخان نی آزبارینه گیبیره گنده
مم حاجی نی میلیزیا لری توبك لر آتغان .
مسجدنی ایچینه اشیتلگن تاووش شوتاووش
بولغان . شو آتیلغان توبك لردن تایماس
غان نی آزبارینه گیبرگن آدم لاردان اوچ
دورت گیشی ده بردانی آراغه گرگن قاتون
گیشی ده یرالنغان . شو زمانده مسجدنی
ایچینه ده فتنه توشمه سین دف اوزلریالانغان
نی بیلدیرمه گن . سونغ آرتده شو یرالانغان
دم لنی یرالارین بایلامغه توبین جنگوتیده
گیشی تابولمای یوغاری جنگوتیگه برگیشی
برگن بولغان آنده غی باره بایلایغان
وسنانی آلماغه دف . اوگیشی یوغاری جنگوتی
نی یتشگنچه یوغاری جنگوتی نی آدم لری
رینه جنگوتی ده غالمغار بولغان اشیتف
یلر تورف قارشی بولغان . بو آدم لر شو
ده بایلایغان اوسته نی آلماغه باره غان گیشی
، باره بایلایغان اوسته اوبونده یوق ؛

(مساوات)

شورا ده دف اوزلیر بولاردن بیرچه قاینارغان
مم حاجی نی آدم لری بوگیشی نی یوغاری
جنگوتیلی آدم لار بولاردن بیرچه گورگنده بولاری
اسینه گیلگن : بوگیشی اوزلگه گومك گه یوغاری
جنگوتیگه آدم لرچا قیرماغه بارغان در دف
شو فکر بولاردن مم حاجی نی آدم لری باشینه
توبك نی ارتی بولاردن اورف شو گیشی نی باشین
یارغان .

شورادن جنگوتیگه فتنه نی بیتدیرمگه بارغان
آدم لارده شو کوینده مصلحت غه ایکی یاق
ده غی یورت لاردان گیلگن وکیل لرده چیلف
، اراده جنگوتیلی گیشی نیده قومای شو فتنه
نی حقیندان اولاشماغه جنگوتیده بر مجلس
ایتگن . شو مجلس شو آرتده گیلگن زات
لاغه قرار برگن :

(١) توبك لر بولاردن مسجدگه میلیزیا لنی آلف
گیلماق اوچون مم حاجی دن میلیزیا لنی باشچی
لغندان چیقماقنی طلب ایتمگه . (٢) خلقنی
بر تایفه سی راضی بولمایغان زاتلانی ایتماق
اوچون قادی دنده قادی لگندن چیقماقنی
طلب ایتمگه . (٣) مفتی نجم الدین دنده
مفتی لگینی ایشلری بولاردن مشغول بولوف
شورا ده تورماقنی طلب ایتمگه . (٤) خلقنی
اراسینه خاص دوشمانلیقلار توشماق اوچون
مم حاجی نی میلیزیا لرین اوزلردن یاره تیگن
آدم لغه بارف گیچدیرماقنی طلب ایتدیرمه گه .
(٥) یاره لانغان آدم لانی یاره لارین ساوایته
گنده چیقغان خرجنی مم حاجی نی میلیزیا لرندان
بیرماقنی طلب ایتمگه . (٦) جنگوتی ده گی

(اداره دان)

روسیه نی ایچینده بوسون ؛ گافکازده بوسون ماشین یول لانی ، پوچته - تلگرام نی نظامی بوزولماق
سببلی شو گونلنی ایچینده یا گازیت یا تلگرام گیلمی . شولای بولغانده گرتی خبر لنی بیلمگه امال
یوق . هالی داغستان نی خلقی روسیه ده بولاغان ایشلگه قولاق سالف توراغان غه گازیت نی اداره
سی ، گرتی خبر لنی بیلگنچه گازیت نی بر آز گیچیکدیرمه گه توشه .
دغیده چیغف پوچته غه برگن سونغ ده پوچته نی نظامی بوزولماق سایه لی بسی لرینه گیچیکف
توگل یتشمی . گازیت نی اداره سی مشتری لردن تیلی : اداره نظاملی کوینده گازیت
نی چیقارماغه ده چیقغان سونغ اوزونو زمانده بسی لرینه یتشدیرمگه ده بولغان چاقی
چالیشه . امّا شولای ده بولماق بولان برچه اداره گری اورف بولمایغان موانع لر سببلی
گازیت بر آز گیچیکف گیلماقنی عذر سون قبول ایتماقنی مشتری لردن تیلی .

میلیزیا جنگوتیمنی کامیسارینیده ایسپالنیتیلنی
کامیتت نیده اختیارینده بولماغه .
دانیال آپاشوفنو ایتووونه قراغانده : شو قرار
لاری ، شو حکم لانی ایکیده طرف قبول ایتگین .
ایکی ده طرف راضی بولف یورو تمه ده یوروتگن
شولای بولغانده هالی جنگوتی ده
فتنه باسیلف بیتگن حساب بولغان .

(انجی ده)

٩ نجو یتوارده انجی واکزالده بر ژدقارالی
بسرمان گیشی نیده سالدات نیده اراسینده
غالمغار بولف شو بسرمان گیشی نی اولتورگن .
اونده شوندان بسرمان لنیده سالدات لنیده
اراسینده ایتیشماق بولغان . شو خبر نی
اشیتف چاووف باراغان شو واکزالده اولتورولگه
بسرمان گیشی نی قاردا شی بزارده قارشی بولغان
سالدات لاغه توبك اورف اوچ سالداتنی
اولتورگن ؛ بر سالدات باره لانغان . غالمغار
نی اراسینده بردانی بسرمان گیشی ده یاره لانغان
شونده بولغان فتنه نی باسیلتماغه دف
اوبلاستنوی ایسپالنیتیلنی کامیتت نی باشی
زبیر تیمرخانوفده داغستان بسرمانلنی ملی
کامیته تینی « باشی » نی کومك چی سی امیروف
ده اولاردان اوزگه وکیل لرده شورا
دان انجی گه بارغان ایدی .
هالی انجی دن اولار اورغان تلگرام ده :
شونده فتنه باسیلف شهرنی اهل سو
فرخت بولماقنی بیلدیره .

(ناشره و محرره محمد عبد الله ماهرا اوف)